

Geopolitické problémy se projevují i ve vesmíru, kde také Evropa musí bránit své zájmy

28.11.2022 - | Ministerstvo obrany ČR

Vesmír a jeho využití je příležitostí i hrozbou

Proměnou bezpečnostního prostředí se mění také potřeby k zajištění naší obrany. A právě vesmírná doména hraje v této věci zásadní roli. Jedná se o dynamickou a rychle se vyvíjející oblast, která má stále větší vliv na globální rozložení sil. Vedle mnoha výhod v každodenním životě, jako jsou doprava, komunikace, věda, zemědělství, monitoring počasí a bankovníctví, zlepšuje využití vesmíru výrazně naši schopnost předvídat hrozby a rychleji, efektivněji a přesněji reagovat na případné krize s cílem jim předejít.

Vývoj ve využívání vesmíru a rychlý pokrok technologií vytvářejí nové a doposud nevídané možnosti, ale také nová rizika, zranitelnosti a potenciální hrozby pro bezpečnost a obranu. Na soutěž a konkurenci v kosmickém prostředí musíme být jako Evropská unie, potažmo NATO připraveni, a to je možné pouze v případě, že budeme pracovat společně. Kosmické technologie a služby jsou oproti dřívější době levnější, snadněji dostupné a mají více užitečných schopností. Přístup do vesmíru a jeho využívání tak dnes již není výsadou jen několika málo států, které jsou technicky schopné vypustit a provozovat kosmickou loď nebo družici. Velká většina zmíněných schopností vesmírných technologií má navíc dvojí využití. Slouží jak k civilním, tak i vojenským účelům, a to často ve stejnou dobu. Bohužel vzhledem k rostoucí závislosti na kosmických systémech a službách jsme také zranitelnější vůči nezodpovědnému a nebezpečnému chování strategických konkurentů. Rizika a napětí zvyšuje například narůstající množství objektů na oběžné dráze a v neposlední řadě i zvyšující se množství tzv. kosmické tříště. Právě z toho důvodu se řada států chystá připojit k EU SST (Space Surveillance and Tracking) Partnership, který se zabývá problematikou kosmické tříště, a to v souvislosti s ochranou vesmírné infrastruktury.

EU i NATO si naléhavost vesmírných hrozeb uvědomují

Evropská unie i Severoatlantická aliance si uvědomují význam vesmírné domény a potřeby adekvátní připravenosti na současné i budoucí výzvy. Již v roce 2019 Severoatlantická aliance prohlásila vesmír za novou, pátou operační doménu. Zařadil se tak k zemi, vzduchu, vodě a kyberprostoru. Zároveň byla přijata tzv. Vesmírná politika NATO, která zajišťuje vesmírnou podporu misím a operacím Aliance například v oblastech navigace či zpravodajství.

Pozadu nezůstává ani Evropská unie, která začátkem roku 2021 přijala kosmický program EU na období 2021-2027, jehož cílem je zajistit poskytování kvalitních a zabezpečených dat a služeb, maximalizaci socioekonomických přínosů, zvýšení bezpečnosti a autonomie EU, a především posilování úlohy EU jakožto předního aktéra v kosmickém odvětví. Naplňování těchto cílů je jedním z hlavních úkolů Agentury EU pro kosmický program (EUSPA) sídlící v Praze. Že je téma více než aktuální, dokazují také současné přípravy Kosmické strategie EU pro bezpečnost a obranu. Ta si klade za cíl posílení obranně-bezpečnostního rozměru EU právě ve vesmíru, který má přispět ke společnému chápání rizik a hrozeb souvisejících s touto doménou a v neposlední řadě zvýšit naši odolnost a schopnost reagovat na krize.

Získávání a sdílení poznatků o situaci ve vesmíru nám umožní lépe chápat, a díky tomu omezit kosmická rizika, hrozby a slabá místa. Spolupráce s našimi partnery a spojenci je v tomto směru naprosto klíčová. Mezinárodní seminář má svůj nezpochybnitelný účel právě v propojení odborníků na vesmírnou bezpečnost z členských zemí EU s příslušnými orgány EU a NATO a dalšími zainteresovanými institucemi. Akce poskytne prostor pro výměnu názorů a odborných znalostí o bezpečnostních a obranných aspektech evropských zájmů ve vesmíru, díky čemuž budeme schopni dále posilovat bezpečnost a bránit zájmy evropských občanů.

<https://mocr.army.cz/eu/eu/ak/geopoliticke-problemy-se-projevují-i-ve-vesmíru--kde-take-evropa-musi-branit-sve-zajmy-240539>